

DOKUMENTACJA KONSERWATORSKA

**REMONT DACHU I WIEŃCA ŚCIAN BUDYNKU WRAZ
Z CZĘŚCIOWYM DEMONTAŻEM SZTUKATERII
D. SALI TANECZNEJ W TRZEBIATOWIE
UL. WOJSKA POLSKIEGO 38**

**AUTOR TEKSTU
MAŁGORZATA ZYZIK
FOTOGRAFIE
MAŁGORZATA ZYZIK
ANDBUD DOHO DESIGN Sp. z o.o.**

Małgorzata Zyzik

SZCZECIN 2024

DOKUMENTACJA KONSERWATORSKA

Powykonalawcza - REMONT DACHU I WIENCA ŚCIAN BUDYNKU D. SALI TANECZNEJ W TRZEBIATOWIE UL. WOJSKA POLSKIEGO 38

OBIEKT - WNĘTRZE I GÓRNA CZĘŚĆ ELEWACJI FRONTOWEJ D. DOMU KULTURY W TRZEBIATOWIE

Prace ratunkowe - wymiana więźby i poszycia dachu nad salą taneczną (bez części wsch. i zach. - przedsionek i scena) wraz z częściowym demontażem elementów sztukaterii w górnej części ścian we wnętrzu oraz stolarki drzwiowej i okiennej, a także części górnej ściany wschodniej zewnętrznej - wg PPK z grudnia 2023 r.

Właściciel/użytkownik - gmina miasto Trzebiatów

Wykonawca prac - F -ma ANDBUD DOHO DESIGN Sp. z o.o., ul. Torowa 27,
72-320 Trzebiatów

Okres prowadzenia prac - lipiec - listopad 2024 r.

I. Opis obiektu

Ściany Sali dekorowane rytmicznie rozmieszczonymi pilastrami na ścianach wsch. zach. i pld. oraz rozbudowaną fasetą skomponowaną z fryzu akantowego i listew fryzu ząbkowego rozdzielonych płaskimi profilami. Kapitele pilastrów korynckie, na środku trzonów niewielkie rozetki, całość w cienkiej ramce z wąskiego profilu. Sufit gładki z dwoma żeliwnymi ażurowymi rozetkami pod żyrandole.

Od strony wsch. duże okna zwieńczone łukiem z oryginalną stolarką. Od strony przedsionka - pld. drewniana empora z ozdobną snycerską balustradą i w dolnej części dwoma drzwiami - jedno rozsuwane, drugie dwuskrzydłowe, ramowo-płycinowymi z profilowaniami i ozdobnym nadprożem.

Na elewacji zewnętrznej w górnej części ściany wsch. okap - gzyms wsparty na konsolach skomponowanych z liścia akantu ; deski okapowe proste, łączenie zakryte prostym profilem, pod oblachowaniem drewniany płaski profil .

II. Materiał i technika wykonania

A. **dekoracja ścian wewnętrznych - pilastry, kapitele** - odlewy gipsowe skorupowe, o wym. wys. x szer. - 42 x 77 i 61 cm, osadzone na gips na wypuszczeniu trzonu z cegieł; profile i rozetki klejone na gips bezpośrednio na trzonach. **Fryz i faseta** - część dolna - fryz ząbkowy - odlew pełny szer. 6 cm w odcinkach 35 cm, klejony bezpośrednio na gips do ściany; profilowanie między fasetą a fryzem oraz w pasie belkowania ponad kapitelami pilastrów - ciągnięte z zaprawy. Faseta - odlew skorupowy szer. 43 cm w odcinkach 67 cm, montowany na gips i bolce ze śrub żelaznych, rozmieszczonych nierównomiernie na różnych poziomach , skierowanych skośnie lekko w dół, śruby osadzone w wypuszczeniu ceglany gzymsu i deskowaniu sufitu.

Za ścianą pld. zamurowane pomieszczenie dawnej sceny - w górnej części ścian gzyms podparty **dużymi konsolami** (szer. x wys. x głęb. - 22 x 43 x 35 cm - odlewy skorupowe), dekorowanymi ornamentem geometrycznym, mocowanymi do ściany na żelazne bolce.

Żeliwne **rozety sufitowe** montowane do deskowania sufitu na żelazne śruby.

B. **gzyms zewnętrzny** - konsole - pełne odlewy gipsowe mocowane do deskowania okapu na żelazne śruby. Ścianka czołowa deskowania z dwóch szerokich desek -

łączenie zasłonięte wąską listwą o zaokrąglonych krawędziach. Na górnej krawędzi, pod oblachowaniem drewniany profil w formie listwy.

W miejscu uskołu gzymsu na styku części elewacji Sali i sceny gipsowa rozeta - odlew o grubych ściankach o średnicy 18 cm, montowana na żelazny bolec.

C. stolarka okienna i drzwiowa - drewniana, malowana olejno.

III. Stan zachowania

Ściany - częściowo pozbawione tynku, zawilgocone, farby złuszczone. Część elementów - kapitele pilastrów, ramki i rozetki wykruszone, częściowo nie istniejące. Elementy zachowane - w stanie zadawalającym, zawilgocone z niewielkimi uszkodzeniami krawędzi.

Fryz fasety - zachowany częściowo. Na ścianie zach. brak całkowicie. Najlepiej zachowany na całej szerokości łącznie z profilowaniem na ścianie wschodniej. Trudne do zdemontowania w całości ze względu na nierównomierne rozmieszczenie śrub mocujących. Wypust ceglany na obu ścianach częściowo uszkodzony - cegły zmurszałe, zawilgocone, uszkodzone. Jedna rozeta sufitowa rozbita po upadku z sufitu, druga w dobrym stanie - powierzchnia przemalowana brąz, zabrudzona. Stolarka okienna w dobrym stanie, częściowo pozbawiona szklenia. Drewniane drzwi wielokrotnie przemalowane, z łuszczącą się farbą - drewno w stanie dobrym. Stolarka okienna w stanie dobrym, nieuszczelna, z niewielkimi uszkodzeniami.

Drewniana empora w podobnym stanie co stolarka drzwiowa - przemalowana, farby łuszczące się.

Podsufitka - tynk na macie trzcinowej całkowicie zdegradowany - trzcina przegniła, wprawa tynkowa spękana i w 70 % osypana, widoczne sznury i owocniki grzyba.

IV. Przebieg prac

Prace rozpoczęto od uporządkowania wnętrza. Zdemontowano drzwi. Elementy do zachowania - stolarkę drzwiową i uszkodzoną rozetę sufitową zmagazynowano w pomieszczeniu nie podlegającym planowanym pracom po str. ptn. korytarza. Elementy te złożono na grubej folii. Także w tym pomieszczeniu składowano zdemontowane w następnym etapie elementy gipsowe ścian i fasety w przygotowanej drewnianej skrzyni wyłożonej folią.

Po ustawieniu rusztowań wewnątrz budynku zdemontowano zachowaną na suficie żeliwną rozetę. Zabezpieczono drewnianą balustradę empory folią i sztywną płytą OSB. Wycięto pas lepiej zachowanego tynku na podbitce trzcinowej przez pół szerokości sufitu w celu przeprowadzenia późniejszych badań oryginalnej kolorystyki. Wycięty tynk wraz z podbitką z desek przeniesiono do w. opisanego pomieszczenia.

Przed demontażem sufitu i więźby dachowej przystąpiono do demontażu gipsowych elementów fasety na ścianie północnej i zachodniej. Ze względu na nierównomierne i pod różnym kątem umieszczone żelazne bolce mocujące nie udało się zdemontować w całości większości odcinków dekoracji. Bolce odcinano od góry fleksą. Dolną część - profilowane belkowanie poniżej fryzu ząbkowego pozostawiono na ścianie. Sam fryz zdemontowano w krótkich odcinkach - również nie udało się ich zdemontować w całości. Przed rozbiórką więźby dachowej usunięto również część kapiteli pilastrów, które nie miały przyczepności do ściany, odcięto od podłoża także część rozetek na trzonach pilastrów. Udało się zachować w całości na ścianie, na wzór część profilowań ciągniętych w tynku pod i nad fryzem kostkowym. Po demontażu gipsatur złożono je w drewnianej skrzyni wyłożonej folią w bocznym pomieszczeniu z przekładkami ze sztywnej płyty wiórowej. Kolejne prace wykonano od strony zewnętrznej - zdemontowano gipsowe konsole, narożną rozetę oraz wycięto na wzór fragment

drewnianej podbitki podokapowej. Następnie przystąpiono do usunięcia zniszczonej więźby dachowej i podsufitki. Dalsze prace wykonywane były wg. projektu budowlanego - rozebrano koronę muru, wylano wieniec i odtworzono wypust z cegieł od wnętrza w celu ponownego osadzenia dekoracji. gipsowej. Po rozebraniu zamurowanych części pld. ściany zdemontowano również podsufitowe konsole w niedostępnym dotąd pomieszczeniu sceny. Dalsze prace przebiegały wg projektu. Zdemontowane elementy gipsowe oraz elementy stolarki drzwiowej i okiennej pozostały w wybranym pomieszczeniu, w którym zapewnione są dobre warunki wentylacji i zabezpieczenie przed uszkodzeniem. Po wykonaniu nowej więźby i poszycia dachu usunięto zabezpieczenia z drewnianej empory.

Końcowym etapem prac było wykonanie systemu wentylacji pomieszczeń piwnic w celu zapewnienia wysychania i dobrej wentylacji wnętrza.

V. Spis fotografii wraz z opisem

- Fot. 1 - widok ściany wsch. dobudówki od zach. - pomieszczenie sceny
- Fot. 2 - widok od wnętrza na ścianę wsch. podczas usuwania zniszczonego dachu - widoczna zabezpieczona folią empora muzyczna
- Fot. 3 - pasy podbitki z tynkiem sufitu - pozostawione do badań kolorystyki
- Fot. 4 - wycięty pas podsufitki z tynkiem do badań
- Fot. 5 - widoczne porażenie grzybem drewnianych elementów sufitu i więźby
- Fot. 6 - stan tynku zewnętrznego pod okapem na ścianie północnej
- Fot. 7 - widok ściany zachodniej po demontażu korony muru wraz z okapem i konsolami
- Fot. 8 - przekrój desek okapowych z widocznym profilem drewnianym
- Fot. 9 - zdemontowana konsola zewnętrzna - odlew gipsowy pełny
- Fot. 10 - fragment drewnianego okapu z gipsową konsolą po demontażu
- Fot. 11 - zdemontowana narożna rozetka podokapowa
- Fot. 12 - spód rozetki z widocznym, otworem montażowym
- Fot. 13 - zdemontowana konsola skorupowa z zamurowanego pomieszczenia sceny
- Fot. 14 - odwrocie zdemontowanej konsoli z fot. 13
- Fot. 15 - zdemontowane kapitele pilastrów
- Fot. 16 - zdemontowany odcinek fryzu fasety
- Fot. 17 - odwrocie fryzu fasety - widoczne nierównomiernie rozmieszczone śruby mocujące
- Fot. 18 - zdemontowany odcinek fryzu ząbkowego montowanego na gips
- Fot. 19 - skrzynia na zdemontowane fragmenty gipsatur
- Fot. 20 - prace przemurowania korony muru na ścianie północnej - pozostawiono na miejscu jak najwięcej fragmentów dekoracji gipsowych
- Fot. 21 - profil belkowania nad głowicami pilastrów wykonany z tynku - widok podczas demontażu sztukaterii
- Fot. 22 - widoczny przekrój profilu nad fryzem kostkowym fasety - podczas demontażu sztukaterii
- Fot. 23 - naprawy ceglanego wypustu z nowych cegieł nad fryzem kostkowym
- Fot. 24 - podczas napraw wypustu z cegieł - widoczna konstrukcja i przekroje profilowania z tynku
- Fot. 25 - przygotowane kształtki ceglane do napraw wypustu
- Fot. 26 - nowo wylana korona muru i wykonane naprawy wypustu ceglanego pod sztukaterie - ściana północna i zachodnia
- Fot. 27 - korona muru podczas prac murowych - naprawy i przemurowania
- Fot. 28 - przemurowana korona muru ściany północnej i nowa więźba dachowa

h yu

Fot. 1

Fot. 2

Fot.3

Fot.4

Fot.5

Fot.6

Fot.7

Fot.8

Fot.9

Fot.10

Fot. 11

Fot.12

Fot. 13

Fot.14

Fot.15

Fot.16

Fot.17

Fot.18

Fot.19

Fot.20

Fot.21

Fot.22

Fot.23

Fot.24

Fot.25

Fot.26

Fot.27

Fot.28

Wskazówki i zalecenia dla Użytkownika po przeprowadzonych pracach remontowych.

Obecnie zabezpieczenia wnętrza i przechowywanych tam elementów sztukaterii - elementy mineralne- przed wilgocią jest wystarczające do czasu podjęcia robót remontowych we wnętrzu budynku.

Zabezpieczenie drewnianej empory i składowanej wraz ze sztukaterią stolarki drzwiowej:
- stolarka drzwiowa powinna być składowana w pomieszczeniu suchym - wilgotność ok. 60-70%. Ponieważ obecnie wnętrze jest częściowo otwarte (brak szczelności w górnej części) wskazane jest przeniesienie tych elementów do czasu remontu do pomieszczenia suchego i zamkniętego.

- drewniana empora powinna być odsłonięta spod folii i zabezpieczona od góry (parapet i balustrada) płytą drewnopodobną, która będzie stanowiła zabezpieczenie przed wilgocią od góry (ewentualny zacinający deszcz lub nawiany śnieg) .

Całe wnętrze powinno być monitorowane , szczególnie w miesiącach zimowych, kiedy jest zwiększona wilgotność.

Należy zaznaczyć, że oprócz elementów wnętrza konieczne jest jak najszybsze podjęcie działań remontowych na elewacji ulicznej. Stan tynków i dekoracji architektonicznej jest tu bardzo zły i każdy kolejny sezon zimowy przyczynia się do dalszej degradacji tych elementów.

Okres do podjęcia dalszego remontu nie może być zbyt długi - max. 2 lata .

Szczecin 08. 12. 2024

Małgorzata Zyzik